

I. Ekspertu saraksti un reģistri

Tiesa var izmantot to personu sarakstu vai reģistru, kuras ir ieinteresētas darboties kā eksperti. Attiecīgo sarakstu vai reģistru uztur Tieslietu departaments. Tiesneši var brīvi izlemt, kuru personu iecelt par tiesas ekspertu no saraksta/reģistra, kas viņiem darīts pieejams iekšējai izmantošanai. Reģistrs ir paredzēts, lai to izmantotu tikai tiesu iestāžu pārstāvji. Personām, kuras vēlas būt par tiesu ekspertiem, ir jāizsaka ieinteresētība, lai viņu vārds un dati tiktu iekļauti Tieslietu departamenta uzturētajā sarakstā. Šīs personas nenodod zvērestu, tomēr viņām tiek prasīts aizpildīt uzticamības pārbaudes veidlapu, piekrītot pārbaudēm, ko veic Tieslietu departaments, un kopā ar veidlapu iesniegt viņu pilnvarojuma un/vai kvalifikāciju apliecinātu kopiju, nesen izdotu policijas izziņu par kriminālās sodāmības neesamību (*Police Conduct Certificate*), dzīvesgājuma aprakstu *Europass* formātā un ar roku rakstītu motivācijas vēstuli. Kopējais to personu skaits, kuras ir ieinteresētas darboties kā tiesu eksperti, ir aptuveni 1000. Tomēr tiesneši un maģistrāti var iecelt jebkuru personu, kuru viņi uzskata par piemērotu un kompetentu, pat ja attiecīgā persona nav iekļauta sarakstos (tiesām ir izvēles brīvība). Visbeidzot, tiesas arī publicē tiesu ekspertu — proti, arhitektu un civilinženieru, grāmatvežu un inženieru — trīs sarakstus. Tos katru gadu publicē oficiālajā izdevumā. Ekspertu saraksts par 2019. gadu ir publicēts [šeit](#) (PDF dokumenta 4. lpp. un turpmākās lpp.).

II. Ekspertu kvalifikācija

Ekspertiem jābūt kvalificētiem, lai viņi varētu sevi dēvēt par ekspertiem, bet viņiem nav jābūt arodapvienības locekļiem. Nepastāv ekspertu profesionālās tālākizglītības sistēma vai prasības par regulāru kvalifikācijas pilnveidi. Nav ekspertiem paredzētu kursu. Eksperta amata nosaukums netiek aizsargāts, un netiek nošķirti dažādi ekspertu veidi. Tieslietu departamenta uzturētais to personu saraksts/reģistrs, kuras ir ieinteresētas būt par tiesu ekspertiem, ir sakārtots kategorijās atbilstīgi ekspertīzes jomām.

III. Ekspertu atlīdzība

Ekspertu atlīdzību aprēķina saskaņā ar fiksētu tarifu, taču nepiemēro ierobežojumus attiecībā uz to, kā ekspertiem var piešķirt atlīdzību. Ekspertam maksā viena no pusēm, taču tiesa var izlemt, kurai pusei ir jāsedz izmaksas. Pusēm ir iespēja saņemt juridisku palīdzību, un nepastāv iepriekšnoteiktas likmes. Attiecībā uz maksājumu avansā tiesa var uzdot pusēm veikt iemaksu tiesā, ko eksperts vēlāk izņem, kad ir pabeidzis savu darbu.

IV. Ekspertu atbildība

Ir piemērojami vispārējie saistību tiesību un līgumtiesību principi bez maksimālā atbildības ierobežojuma. Ekspertiem nav nepieciešama profesionālās atbildības apdrošināšana.

V. Papildu informācija

Ekspertu iecelšanu reglamentē Organizācijas un civilprocesa kodeksa [644.–682. pants](#), Maltas likumu krājuma 12. nodaļa.

Turklāt krimināltiesību jomā ekspertu iecelšanu reglamentē Kriminālkodeksa [650.–657. pants](#), Maltas likumu krājuma 9. nodaļa.

Ekspertu iecelšana

Civilprocesā ekspertus ieceļ tiesa, bet viņus var ierosināt puses. Tādējādi ekspertus ieceļ pēc tiesas vai pušu lūguma gadījumos, kad jānoskaidro tehniski aspekti. Tie var būt, piemēram, būvniecības jautājumi, ceļu satiksmes negadījumi, grāmatvedības jautājumi, medicīniskas problēmas vai zaudējumu novērtēšana.

Krimināllietās ekspertus izvēlas tiesa. Šādu ekspertu apstrīdēšanas procedūra ir tāda pati kā civilīetās. Krimināllietās eksperti var sagatavot ziņojumu mutiski vai rakstiski, ievērojot tiesas norādījumus. Ziņojumā jābūt izklāstītiem faktiem un apstākļiem, ar kuriem pamatoti eksperta secinājumi. Ja ziņojumu sniedz mutiski, tas konspektīvi jāpieraksta tiesas sekretāram vai personai, kura darbojas viņa vietā.

1. Iecelšana, ko veic tiesa

Ekspertiem ir juridisks pienākums ziņot par jebkuru interešu konfliktu. Tiesas ieceltu ekspertu ziņojumiem ir lielāks spēks nekā pušu ieceltu ekspertu ziņojumiem.

2. Iecelšana, ko veic puses

Nepastāv īpašs process eksperta iecelšanai, ko veic puse. Pēc vienošanās var kopīgi iecelt vienu ekspertu. Tiesa var uzdot pusēm iecelt vienu ekspertu.

VI. Procedūra

A) Civilprocess

Iecelšanas procedūra sākotnējā jeb pirmstiesas procesā neatšķiras.

1. Eksperta ziņojums

Pusēm jāsniedz sīki norādījumi ekspertam un jāuzdod jautājumi, uz kuriem ekspertam jāatbild. Tiesas dekrētā, ar ko ieceļ ekspertu, iekļauj darba uzdevumus, kas ekspertam jāizvērtē. Kad eksperti ir iesnieguši ziņojumus un viņiem ir samaksāts, viņus aicina nodot zvērestu par ziņojumu, un šajā brīdī viņus izvaicā abas puses.

Nav noteiktas struktūras, kas jāievēro ziņojuma sagatavošanā, un ekspertiem nav nepieciešams sagatavot provizorisks ziņojumu. Ekspertiem viņu galīgajā ziņojumā jāatbild uz pušu jautājumiem. Organizācijas un civilprocesa kodeksa 665. pantā, Maltas likumu krājuma 12. nodaļā, ir noteikts, kam jābūt iekļautam ziņojumā. Minētajā pantā ir paredzēts, ka ziņojumā jābūt norādītiem uzdotajiem jautājumiem un izklāstītam secinājumu pamatojumam. Tajā ir arī noteikts, ka ziņojumam jābūt skaidri un salasāmi uzrakstītam drukātā veidā vai ar tinti. Ziņojums nav jāpapildina ar plāniem vai paraugiem, izņemot, ja to darīti liek tiesa vai ja puses tam piekrīt.

2. Tiesas sēde

Nav prasības, ka ekspertam jāpiedalās pirmstiesas sēdē. Parasti ekspertiem ir tikai jāinformē puses par tiesas sēdēm, ko viņi noteiks, un jebkuri ekspertu pieprasījumi pusēm ir jāizsaka šādu tiesas sēžu laikā. Ekspertus parasti izvaicā tiesas sēdē. Tiesa neveic eksperta veiktās izmeklēšanas norises uzraudzību vai kontroli, un tā neveic arī kvalitātes kontroli. Puses var apstrīdēt eksperta ziņojumu ar saviem apgalvojumiem un ar pret ekspertīzi. Pusei nav pienākuma pieņemt eksperta ziņojumu, ja tas ir pret tās pārliecību.

Šis lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.